

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Республикэм щыпсэурэ цыфхэм япсауныгъэ икхуэхумэн илахышхо зэрэхишыхэрэм ыкӀи илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фырилэу Ӏоф зеришлэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхуэ тхылъ фагъэшоагъ **Къудаикъо Аминэт Налбий ыпхъум**, Адыгэ Республикэм икхуэхумэн бюджет учреждениеу «Мыекъопэ къэлэ клиническэ сымэджджыр» зыфилорэм функциональнэ диагностикэмкӀэ иотделение ипашэ;

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фырилэу Ӏоф зеришлэрэм, Хэкужым къэзыгъэзэжыхэрэр хэгъозэжыхэмкӀэ Гупчэм иӀоф епхыгъэ хызмэт Ӏофтхыабзэхэм язэшлохын чанэу зэрэхлажэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхуэ тхылъ фагъэшоагъ **Епатко Татьянэ Федор ыпхъум**, Адыгэ Республикэм икхуэхумэн бюджет учреждениеу «Хэкужым къэзыгъэзэжыхэрэр хэгъозэжыхэмкӀэ Гупчэр» зыфилорэм хызмэт ӀофтхэмкӀэ ипашэ.

Гъэлъэшыгъэ шыкӀэм тетэу Ӏоф ашӀэшт

Хэбзэ зехъанымкӀэ координационнэ советым изэхэсыгъоу тыгъуасэ шылагъэр зерищагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхыаклушынэ Аслъан.

Цыфхэр жъугъэу зыщызэрэуагъи цыплэхэм террористическэ актхэр къащымыгъэхъугъэнхэм ыкӀи общественнэ шынагъончъагъэр къэухъумэгъэным афэшӀ Ӏофэу ашӀэрэм кытегушылагъ АР-м хэгъэгъу

кӀоцӀ ӀофтхэмкӀэ иминистрэ игуадзэу Евгений Долматовыр. Ащ къызэриуагъэмкӀэ, 2013-рэ илъэсым цыфхэр жъугъэу зыхэлэжьэгъэхэ Ӏофтхыбзэ 1212-рэ республикэм щызэхачагъ. ИлъэсыкӀэу къэблагъэрэм

фэгъэхыгъэ Ӏофтхыбзэ 300-м ехъу зэшӀуахынэу агъэнафэ, ахэм нэгъырэ мин 70-рэ фэдиз къякӀопӀэшт. Цыфхэм ящынэгъончъагъэ къэухъумэгъэным пае республикэм ихэбзэухъумэкӀо кыулыкӀухэм къатфэрэр зэкӀэ агъэцӀэшт, гъэлъэшыгъэ шыкӀэм тетэу Ӏоф ашӀэшт. МэфӀкӀ Ӏофтхыабзэхэр зыщыкӀоштхэ чыплэхэр, ахэм къапӀэблагъэхэр специалист-кинологхэм къапӀыхъащтых, хэбзэгъуагъуагъэр амыуконым лыплӀэщтых.

— Адыгеим ит предприятиехэм ыкӀи организациехэм, нэмыкӀ структурэхэм анахъэу

аналэ зытырагъэтын фаер цыфхэм ящынэгъончъагъэ къэухъумэныр ары. АщкӀэ комиссием унашӀоу ышыхэрэр зэкӀэ шокӀ имылэу гъэцӀэгъэнхэ фае, — кылуагъ Тхыаклушынэ Аслъан.

Мыекъопэ мэшӀокугъоу вокзалым еоллэрэ цыфхэм ящынэгъончъагъэ къэухъумэгъэн зэрэфаер АР-м и Лышхъэу кыыхыгъэщыгъ, мы лъэныкоум аналэ нахъ тырадзэнэу Шытхъэлэ транспортнэ прокуратурэм иллыкӀо зыфигъэзагъ.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэр нэмыкӀ Ӏофыгъохэм ахэлплагъэх, унашӀохэри ашыгъэх.

ТХЫАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

ЛЫШХЪЭМ ИОФШӀЭГЪУ ЗЭУКӀЭГЪУХЭР

Тимэзхэр ӀыгъэкӀхэп

Тыгъуасэ, тыгъэгъазэм и 18-м, АР-м и Лышхъэу Тхыаклушынэ Аслъан мээ хызмэтымкӀэ Федеральнэ агентствэм иллыкӀо куп ригъэблэгъагъ. ЗэукӀэ-гъум джащ фэдэу хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковамрэ АР-м имэзхэмкӀэ Гъэ-лорышлӀэм ипашэу Былымыхъэ Рэ-щыдэрэ.

АР-м и Лышхъэу Те-мыр ыкӀи Къыблэ федеральнэ шӀолъырхэм ясубъектхэм мээ зэфыщыткӀэхэмкӀэ пшӀэрылӀэу ялэхэр илъэсэу икӀырэм зэрагъэцӀагъэхэр зыщызэфыхысыжыщт ыкӀи тапӀкӀэ Ӏоф зэрэшӀэщтым зыщытегушылӀэштхэ игъэ-кӀотыгъэ зэхэсыгъор щызэхачэнэу Адыгеир кы-зэрэхыхыгъэр гуапэ зэ-ращыхыгъэр кыыхыгъэ-щыгъ. Республикэм имэ-зэхэмкӀэ ГъэлорышлӀэм илофшӀакӀэ уасэ кыфи-шызэ, лъэшэу зэригъэ-

разэхэрэм кыкӀигъэт-хыгъ.

— ПстӀумэ анахъэу гъэмафэрэ машӀом зэрэ-щаухъумэрэм, зы чыги зэрамыгъэкӀодырэм апае тафэраз, — кылуагъ ащ. — НэмыкӀ пшӀэрылӀэу ялэхэри хэзыгъэ имылэу агъэцӀагъ, ащ фэшӀ Гъэ-лорышлӀэм ипашэи, зэкӀэ мээ хызмэтым шыла-жъэхэрэм «тхыашуегъэ-псэу» ятӀо.

Мээ хызмэтымкӀэ Фе-деральнэ агентствэм ипа-щэ игуадзэу Анатолий Булдаковыми Лышхъэм

кыдыригъэштагъ. ЗэкӀэ субъектхэм ямээ хызмэ-тшӀлӀэхэр пштэхэмэ, анахъ дэгъоу Ӏоф зышӀэ-хэрэм Адыгеим и Гъэло-рышлӀэ зэращыщым кы-кӀигъэтхыгъ. Ащ кы-зэриуагъэмкӀэ, мээхэм якъэухъумэнкӀэ, ягъэ-жынкӀэ техникэу ящы-кӀагъэр ащэфынэу Гъэло-рышлӀэм сомэ миллио-ни 4 охътэ благъэм кы-фатӀупшышт. 2014 — 2016-рэ илъэсхэм миллион тӀурытӀоу а Ӏэпы-лӀэгъур лъагъэкӀотэшт, ащ кыкӀэлъыкӀорэ илъэсхэм ар миллиони 5-м нагъэ-сышт. Программэ гъэнэ-фагъэу ялэм ахэр кы-дыхэлъытагъэх.

Ащ фэдэ ӀэпылӀэгъу ГъэлорышлӀэм кызыр-ратырэм фэшӀ республи-кэм и Лышхъэу «тхы-ашуегъэпсэу» ариуагъ, ежхэм алъэныкӀокӀи амалэу щылэмкӀэ зэра-делӀэштхэм кыкӀигъэт-хыгъ.

(Тикорр.).

Къахэщыгъэхэр агъэшӀуагъэх

Джащ фэдэу тыгъуасэ АР-м и Лышхъэу къэра-лыгъо ыкӀи республикэ щытхуэцӀэхэр кызыфагъэ-шӀошагъэхэм ар къэзыу-шыхъатырэ тхылхэмрэ бгъэхалхъэхэмрэ ариты-жыгъэх. ПстӀумэ апэу тын лъаплӀэхэмкӀэ кыхагъэщы-гъэхэм ар къафэгъушӀуагъ.

— ШъуилофшӀэнкӀэ, шъуишӀэныгъэ-хэмкӀэ мы щытхуэцӀэхэр къэжӀулэ-жыгъэх, — кылуагъ ащ. — Респу-бликэм хэхъоныгъэ зеришӀэрэм шъури-шыхъат, ӀэпылӀэгъушхоу шъути. ТапӀкӀи ащ фэдэу гъэхъагъэхэмкӀэ шъуилофшӀэн лъыжӀугъэкӀотэнэу, шлоу шылэ пстӀэури кыжӀудэхъунэу сышӀуфӀэла.

УФ-м и Президент иунашӀокӀэ за-служеннэ цӀэр къафагъэшӀошагъэу ар къэзыушыхъатырэ тхылхэмрэ бгъэ-халхъэхэмрэ къаритыжыгъэх АР-м физ-культуэрэмрэ спортымрӀкӀэ и Комитет ипашэу ХъасанкӀо Муратрэ Къэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсым» икхъэшӀуакӀоу Бэрзедж Сыхъатбийрэ.

АР-м и Лышхъэу иунашӀокӀэ респу-бликэм итын анахъ лъаплӀэу «Адыгеим и Щытхуэзехъ» зыфилорэр къафагъэшӀо-

шагъ пшӀэдэкӀыжъэу ыхыырэмкӀэ гъу-нӀэкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Юг-Авто Холдинг» зыфилорэм ипрезидентэу ПчэнышӀоу Аскэр, зекӀонымкӀэ Феде-ральнэ агентствэм къэралыгъо зекӀон проектхэмкӀэ ыкӀи зекӀоным ищынэгъон-чъагъэкӀэ и ГъэлорышлӀэ ипашэу Александр Сирченкэм ыкӀи АР-м и Лышхъэу иупчӀэжъэгъоу Михаил Чер-ниченкэм.

АР-м и Лышхъэу иунашӀокӀэ лъэны-кӀоу зыщылажъэхэрэмкӀэ заслуженнэ цӀэхэр кызыфагъэшӀошагъэхэм ащы-щых Мыекъопэ къэлэ сымэджджым иврачэу Лъаустэн Руслан, Адыгъэалэ исымэдждж иврачэу Хъатх Симэ, гума-нитар ушэтынхэмкӀэ Адыгэ республикэ институтым ипашэ игуадзэу, тарихъ шӀэныгъэхэмкӀэ докторэу, профессорэу ПэнэшӀу Аскэр, орэдылоу БыштӀэкӀо Азэмат, искусствэхэмкӀэ кӀэлэцӀыкӀу еджаплӀэу Адыгъэалэ дэтым икӀэлэ-егъаджэу ХъакӀэгъогу Саныет, нэ-мыкӀхэр.

Джащ фэдэу шӀэныгъэм, литературэм ыкӀи искусствэм алъэныкӀокӀэ АР-м и Къэралыгъо премие, промышленно-стым, сатыум ащылажъэхэу кыдагъэ-кӀырэм идэгъугъэ паекӀэ АР-м и Лы-шхъэу идипломхэр кызыфагъэшӀоша-гъэхэм мы мафэм ахэр къараты-жыгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

Лъэшэу сафэраз

**Мыекъяуапэ дэт клэлэцлыкы ыгъыплэу N 16-м лэф шы-
зышлэхэрэм «Тхъашъуегъэпсэу» ясло сшлоигъоу гъэзе-
тым зыкыфэзгъэзагъ.**

Тисабыйхэм рэхъатныгъэ зыща-
гъотырэ унэ зэлухыгъэ гупсэф пчэ-
дыжъ къэс къажэ. Ащ апэрэ лъэ-
бэкъур зэрэчлэбдзэу ахэм янеу-
щырэ мафэ зэрэдэхэщтым уицы-
хъэ телы мэхъу.

Клэлэцлыкы ыгъыплэм лэф шы-
зышлэрэ коллективым шъхэкклэ-
фэныгъэу хэлъым уимыгъэрэзэн
плэкыштыт. Ахэр ренэу анэгъу
зэлухыгъэу кытпэгъокых, тисабый-
хэр «алэгъу исхэу кырахъакых»
сломн сыхэукощтэп.

Сиклалэ клэлэцлыкы ыгъыплэм
клонэу фэмыеу, губжыгъаеу зыс-
щэкклэ, сз гушылэ къэслонэу игъо
симыфэзэ, иклэлэплогъу Хъасанэкъо
Фатимэ зилъэгъуклэ, зэкклэ щэгъу-
пшэжы. Ащ гушылэу ищыклагъэхэр

къегъотых, сабийхэм агухэм имы-
закъоу, тэри тегъэрэхъаты. Шэн
гъэтылъыгъэ зилэ бзылъфыгъэм
шлоу кыфэплон плэкыштыт маклэп.
Фатимэ фэдэ клэлэплум сисабый
ылыгъынэу зэрэтефагъэр лъэшэу
сигуапэ.

«Тхъашъуегъэпсэу» ясло сшлоигъу
ыпшэкклэ зигугъу къэсшыгъэ клэлэ-
цлыкы ыгъыплэм ипашэу Ульяничук
Полинэрэ иклэлэплогъу Качура Ольгэ-
рэ. Сьд фэдэ упчлэ яптыгъэми,
мыхэм джэуапынчэу укъагъэнэщтэп.

Клэлэцлыкы ыгъыплэм лэф шызы-
шлэхэрэм илъэсыклэу кыхъэрэмклэ
сафэгъушло сшлоигъу, щэлэныгъэ ялэу,
гъэхъэгъэшлэхэр ашлэу псэунхэу
сафэлъало!

АЛЫБЭГЪ Зухра.

Марыет джыри ящысэтэхып

**Псышлэпэ районым шы-
псэурэ Хъапы Марыет
Кърымчэрые ыпхъум со-
циальнэ кылыккыум илъэс
35-рэ лэф шышлагъ.**

— Марыет анахъ лэфышлэ чанэу
тилагъэхэм ащыт, — ело Псышлэпэ
районым цыфхэр социальнэу къэу-
хъумэгъэнхэмклэ и Гъэлорышлэпэ
ипашэу О. Прокофьевам. — Ар
пенсционерхэм яфэлэ-фашлэхэр зы-
щагъэцэкклэрэ отделым инспекти-
р — шытыгъ. Лъэхъаныр кыныгъэ
— колхозхэр, предприятияхэр зэб-
гырызыжыштыгъэх, цыфхэм ялэ-
жапклэ мээ пчъагъэм къараты-
штыгъэп, пенсионерхэм яахъцэ тын-
хэр къагъэгъуштыгъэх.

Зыгу клодыгъэ цыфхэр Марыет
бэрэ кыфаклохэу кыхъакыгъ, лэпы-
лэгъу уафэхъуныр кыныгъэми, хэкы-
плэхэр ахэм кыафигъотыштыгъ.

Бзылъфыгъэм ыгу етыгъэу лэф
зеришлэрэ зылъэгъурэ ныбжыклэ-
хэм ащ шъхэкклэфэныгъэ фашы-
штыгъ, илофшлэклэ кырыплъышты-
гъэх. Цыфэу кыеуаллэхэрэри кы-
фэрэзагъэх, дахэу зэралэгъоклыр
ягопагъ.

Марыет илофшлэн зигъэтылъы-
жыгъэр илъэсиц хъугъэ. лэф кы-
дзышлагъэхэм ар ащыгъупшэрэп,
шпыккыныгъэ хэлъэу илоф зэригъэ-
цэкклэштыгъэр бэрэ агу къэкыжы.
Ащ илофшлэклэ гъэхъагъэу ышы-
гъэхэм апае «Цыфхэр социальнэу
къэухъумэгъэнхэмклэ Пшызэ шъо-
лыр изаслуженнэ лэфышлэ» зыфило-
рэ щытхъуцлэр кыфагъэшъошагъ, Уры-
сые Федерацием цыфхэм япсауны-
гъэ къэухъумэгъэнымклэ ыки соци-
альнэ хэхъоныгъэхэмклэ и Мини-
стерствэ Щытхъу тхылъ кырытыгъ.

НЫБЭ Анзор.

Сурэтым итыр: **Хъапы Марыет.**

**Гъогурыклогъу щынэгъончъэнымкя рес-
публикэ комиссием зичэзыу зэхэсыгъоу
тыгъуасэ илагъэм тхъамэтагъор шызэри-
хъагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
Тхъаклушынэ Аслъан. лэфтхъабзэм хэлэ-
жъагъэх АР-м и Премьер-министрэу
Къумпыл Мурат, муниципальнэ гъэпсы-
клэ зилэ къэлэ ыкли район администра-
циехэм, хэбзэухъумэклогъу ыкли нэмыкл кыу-
лыккыухэм япашэхэр, ялыклогъэр.**

лофыгъо шъхалэу кы-
зэрэгъоигъэхэр зытегушыла-
гъэхэр Адыгеим игъогухэм
къатехъухъэрэ хъугъэ-шла-
гъэхэм альэныкклогъу непэ
лофхэм язытет, гумэкыгъоу
къэуцухэрэр дэгъэзыжы-
гъэнхэмклэ республикэм
игъэцэкклэ хэбзэ кыулы-
ккыухэм лэфэу ашлэрэ ыкли
мэшлогу гъогухэм язэпыры-
кыплэхэр щынэгъончъэу шы-
тынхэм фэшл шлэгъэн фае-
хэр арых.

Мыщ фэгъэхыгъэу къэ-
гушылагъ гъогурыклогъу щы-
нэгъончъэнымклэ къэралыгъо
автоинспекцием и Гъэлоры-
шлэпэу АР-м шылэм ипашэу
Александр Курпас. Ащ кы-
зэриуагъэмклэ, непэрэ ма-
фэхэм яхъулэу республикэм
автомобиль мини 146-рэ
итэу щатхыгъ, ар бэдэд
ыкли илъэс къэс а пчъагъэм
хэхъо, ащ даклоу гумэкы-
гъоу къэуцухэрэми ахэхъо.
2013-рэ илъэсым имэээ
11-м Адыгеим игъогухэм
хъугъэ-шлэгъэ 472-рэ къа-
техъухъагъэу агъэунафыгъ.
Ахэм нэбгыри 115-рэ ахэ-
клогдагъ, 549-мэ шъобж-
хэр атешагъэхэ хъугъэ.
2012-рэ илъэсым мыщ фэ-
дэ иуахътэ егъэпшагъэмэ,
авариехэм ыкли шъобж
зытешагъэхэм япчъагъэ
кышыклагъ нахъ мышлэми,
хэклогдагъэхэр нэбгырэ
20-клэ нахъыбэ зэрэхъу-
гъэр гумэкыгъо шъхалэу
пашэм кылуагъ. Хъугъэ-шла-
гъэхэм япчъагъэ зышыхэ-
хъагъэр Мыекъяопэ, Кош-
хэблэ ыкли Шэуджэн рай-

онхэр арых. Хэклогдагъэхэр
нахъыбэ зышыхъугъэу агъэ-
унафыгъэхэр къалэу Мые-
къяуапэ, Тэхъутэмыкыое,
Джэджэ ыкли Мыекъяопэ рай-
онхэр арых. Ешъуагъэу ру-
лым клэрытисхъагъэхэм
апкы кыкыклэ гъогухэм ава-
рие 15 къатехъухъагъ, лъэс-
рыклогхэм ялажъэкклэ агъэ-
унафыгъэу хъугъэ-шлагъэхэм
япчъагъэ проценти 9,6-клэ
нахъыбэ хъугъэ. Илъэситлу
нахъыбэ темышлагъэу авто-
мобилыр зезыфэхэрэм яла-
жъэкклэ аварие 38-рэ къэ-
хъугъ. Джащ фэдэу зыныбжъ
имыкыгъэхэр зыхэфэгъэ-
хэ хъугъэ-шлэгъэ 38-рэ мэ-
зэ 11-м агъэунафыгъ. Ахэм
сабыи 2 ахэклогдагъ, 36-мэ
шъобжхэр атешагъэхэ хъу-
гъэ. Мэшлогу гъогухэр зэ-
рэзэпынчын фэе шапхъэхэр
водитель 85-мэ аукуагъэх.
Ау мы чыплэхэм къащы-
хъурэ авариехэм япчъагъэ
нахъ маклэ зэрэхъугъэр кы-
хэбгъэщын фае.

Мы лэфыгъом епхыгъэу
нэужым къэгъушылагъэх му-
ниципальнэ гъэлсыклэ зилэ
«Къалэу Мыекъяуапэрэ» «Тэ-
хъутэмыкыое районимрэ»
яадминистрациехэм япашэ-
хэу Александр Наролиным-
рэ Шъхъэлэхъо Азмэтрэ.
Зэфэхъысыжъхэр ахэм къа-
шыгъэх, тапэкклэ анахъу
аналэ зытырагъэтынэу агъэ-
нэфэрэ лъэныкклогхэм къа-
щыуцугъэх.

— Гъогухэм къатехъу-
хъэрэ хъугъэ-шлагъэхэм,
ахэм ахэклогдагъэхэрэм
япчъагъэ нахъ маклэ шы-

гъэныр пшъэрыл шъхалэу
непэ щытхэм ащыт, —
кылуагъ Тхъаклушынэ Ас-
лъан. — Ащ фэлорышлэщт
амалэу шылэхэр зэкклэ дгъэ-
федэнхэ фае. Щынэгъон-
чъагъэм епхыгъэ лэфыгъо
кызыуцуклэ ахъщэм ты-
шъхъасынэу щытэп, тыдэ
кытхымы мылкур къэд-
гъотын, тицыфхэр къэты-
ухъумэнхэ фае. Тигъогухэм
атет машинэхэм япчъагъэ
бэдэдэ зэрэхъугъэм кы-
хэкыклэ ахэм уащызекло-
ныр кын хъугъэ. А лъэны-
кклогхэм хэкыплэ горэхэм
тяусэн фае.

Гъогурыклогъу щынэгъон-
чъэнымкя гъогухэм атет
видеокамерэхэм япчъагъэ
хэгъэхъогъэныр, гъогу-пат-
руль кыулыккыум пшъэдэ-
жышхо зэрихъырэр кы-
гурылогъэ илофшлэн нахъ
ыгъэлъэшынэу пшъэрыл
шъхалэу зэрэщытхэр Къум-
пыл Мурат кыхыгъэщыгъ.

Гъогурыклогъу щынэ-
гъончъэнымкя тегъэпсыхъэгъэ
федеральнэ программэу 2013
— 2020-рэ илъэсхэм ате-
лътэгъэр УФ-м и Прави-
тельство зериштагъэр мыщ
дэжым къэлогъэн фае. Ащ
пшъэрыл шъхалэу кыгъэ-
нафэрэр Урысыем игъогу-
хэм къатехъухъэрэ хъугъэ-
шлагъэхэм ахэклогдагъэхэрэм
япчъагъэ (2012-рэ илъэсым
егъэпшагъэмэ) 2020-рэ илъэ-
сым нэс процент 28-клэ нахъ
маклэ шыгъэныр ары.

Автомобиль гъогухэр кы-
мэфэ лъэхъаным шапхъэ-
хэм адиштэу гъэфедэгъэн-
хэм республикэр зэрэфэ-
хъазырым фэгъэхыгъэу нэ-
ужым къэгъушылагъ «Адыгея-
автомобиль» ипашэу Алек-
сей Корешкиныр. Мыщклэ
гумэкыгъошхо зэрэщымы-
лэм, муниципальнэ образо-
ваниехэм ящыклагъэр зэ-
клэ зэралэклэлым ащ къа-
кыгъэтхыгъ. лэфыгуитлэми
япхыгъэу зэхэсыгъом хэ-
лэжъагъэхэм унашъохэр
ашыгъэх.

**ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.**

01-м къэты

Къалэу Мыекъяуапэклэ ма-
шлом зыкымыштэнымкя лып-
лэрэ кыулыккыум цыфхэм агу
къегъэкыжы тызхэт илъэсым
итыгъэгъэзэ мазэ кыщегъэ-
жъагъэу 2014-рэ илъэсым шылэ
мазэм и 8-м нэс къалэу Мые-
къяуапэ лэфтхъабзэу «Илъэсы-
клэр» зыфилоэр зэрэщыкло-
штыр. Урысые Федерацием и
Правительствэ и Тхъаматэ игуа-
дзэ пшъэрыл кызырафишы-
гъэм тетэу, джащ фэдэу ма-
шлом зыкымыштэнымкя Уры-
сые Федерацием и Къэра-
лыгъо инспектор шъхалэу уна-
шъоу ышыгъэм диштэу илъэ-
сыклэ лэфтхъабзэхэр зыщы-
зэрахъащхэ чыплэхэу клэлэ-
цыкылухэр бэу зыдэщылэщт-
хэм, пиротехникэ пкыгъоухэр
бэу зыщыуагъэкыхэрэм ыкли

нэмыкл чыплэхэм язытет
ауплэклушты. Анахъэу аналэ
зытырагъэтыштыхэр цыфхэм
ящылэныгъэкклэ шынагъо кы-
кыомыкыныр, псэуалэхэр ма-
шлом зыкымыштэнымкя ыльэ-
ныкклогкэ зэрэзэтэгъэпсыхъа-
гъэхэр, зыгорэкклэ машлом зы-
кыштытэмэ, лэфтхъабзэу зэра-
хъан альэкыштыхэр арых. Къа-
лэу Мыекъяуапэ гурыт еджэплэ
21-рэ ыкли клэлэцлыкы ыгъыплэ
20 щауплэклогъэх.

Цыфхэм ямэфэкклэ гушлагъо
машлом кызылэимыгъэхъаным
пае джыри зэ агу къэтэгъэ-
кыжы илъэсыклэ елкэм игъэ-
уцунклэ ищыклэгъэ шапхъэхэр
зэкклэ кыдалыгъэ зэрэфар.

Мэфэклыр зыщыклошты унэм
аныхъ маклэми ихъэплитлу илэн,
дэклогыплэхэми шъхъафитэу

уарыклон плэкыныу, пкыгъо
горэхэр атемытхэу щытынхэ,
ихъаплэ пэпчэ дежурнэ лутын
фае. Шъхъаныгъупчэхэм гъучл
хъагъэхэр алулынхэу щытэп.
Электричество тэрэзэу
унэм къеклоплэн фае. Илъэ-
сыклэ мэфэклыр зыщыклоштым
ехъулэу электроэнергиер па-
упкымэ, электрическэ фонарь-
хэр щылэнхэ фае. Елкэр тэ-

рэзэу джэхашъом тегъэпыты-
хъагъэу шымыты хъуштыт. Ащ
икъутамэхэр клэшомрэ дэпкы-
хэмрэ зы метрэ нахъ мымаклэу
апэчыжъэнхэ фае. Елкэм бзы-
уцыф, псынклэу кызыклэнэн
ыльэкышты джэгуалэхэр пып-
лхъэ хъуштыт.

Мэфэклыр зыщыклоэр унэм
тутын уещэшо, нэфынэр бгъэ-
кыасэ, мэшлогустхъохэр шы-
пшыхэ хъуштыт. Шапхъэу шы-
лэхэм ашлэклэу унэ клоцым
цыфыбэ иты хъуштыт.

Мэфэклыр зыщызэхашэрэ
унэм машлом игъэклогсэн фы-
тегъэпсыхъэгъэ пкыгъуиплым
нахъ маклэ итынэу щытэп, те-
лефонми лэф ышлэн фае. Теле-
фоным дэжъ гушылэхэу «Ма-
шлом зыкыштытэмэ, 01-м шъу-
те!» зыфилохэрэ тетхагъэ-
хэмэ нахышлэу.

Мэфэклыр кызысыштым
ехъулэу мэшлогэклогсэ кыу-
лыккыум илофшлэхэм общест-

веннэ учреждениехэм, кино-
театрэхэм, тучанхэм ялэшхъэ-
тет пстэуи зафагъазэ: фойе-
хэр, салонхэр ыкли сатыушы-
плэхэр къэон зылъэкыштыт е
псынклэу кызыклэнэшт пкыгъо-
хэмклэ шъумыгъэклограклэх. Ел-
кэу жъугъэуцурэр цыфхэр
унэм кыкылынхэмклэ пэрыохъу
хъу хъуштыт.

Ны-тыхэр, Илъэсыклэр хэжъу-
гъэунафыкы зыхъуклэ, шъуиклэ-
лэцыкылухэм шъуафэсакъ, яза-
къоу ахэр къэшъумыгъанэх, мэ-
фэклыр чэфэу реклогыным пае
шъуэфэсакыжы!

**Къалэу Мыекъяуапэ
машлом зыкыштытэмэ-
нымкя лыпллэрэ чыплэ
кыулыккыум инспекторэу
Б.Р. САПЫЙ**

**Машлом зыкыштытэмэ
цыфхэм якъэгъэнжыкын
фытегъэпсыхъэгъэ
кыулыккыум инженерэу
Ф.А. АУЛЪ**

МЕДИЦИНЭМ ИЮФЫГЪОХЭР

Сымаджэхэм афалотагъ, агурагъэлуагъ

ЦыфымкIэ зынахъ лъапIэ щымылэр псауныгъэр ары. Пцэнэуи пцэфынэуи ар щытэп, ау узфэсакъыжъу, ор-орэу упкышъол зэхэпфэу, зэрифэшъуашэу ищыклагъэр ебгъэгъотымэ, ухэтми кыпшъхъапэшт. Iэпэдэлэлым е гугъуемылыныгъэм узыгъо анахъ цыкIури егъэтае, джары игъом игъор пшIэн зыкIыфаер гуIэгъу ухэмыфэжынынэу.

Адыгэ Республикэм адэбз узхэм ятIонэрэ чIыплэр щалыгъ, ахэм арылIыкIырэри макIэп. Илъэс къэс адэбзузым нахъ зыкIелэты, кызыузыхэрэм япчъагъэ хэхъо.

Щэч хэлъэп, мы Iофыгъор гупшысэ ин фэныкъу. Сыда шIэгъэн фаер уз Iаер зэтэ-лэжэгъэнымкIэ? Мы упчIэм иджэуапэу щыт ар пасэу кы-хэгъэщыгъэныр ыкIи ищыкIэгъэ Iэзэгъур егъэгъотыгъэныр. Гумэ-кIыгъор зэпхыгъэр Адыгэ РеспубликэмкIэ адэбзыр яIэми цыфхэм янахыбэм зэрамы-шIэрэр, зарагъэуплэкIунэу зэрэмыкIохэрэр, медицинэ Iэ-пыIэгъу ащ кыхэкIэу зэра-мыгъотырэр ыкIи къафэтэегъэ уз Iаер дзекIуакIэу фашIын фаер зэрэщымыгуазэхэр ары.

Республикэм адэбзыр зилэ-хэу кышыагъэщыгъэхэм афэ-гумэкIыхэу, яуз зэрэпэшIуе-кIощтэр арагъашIэмэ ашIоигъоу, тыгъэгъазэм и 13-м, 2013-рэ илъэсым («АРКОД»-м) Адыгэ республикэ Iэзэплэ (клиническэ) онкологие диспансерэу Бэрэ-тэрэ Сэфэр Хъамидэ ыкIор зиврач шъхъалэм, программэу «Школа пациентов с онкологическими заболеваниями» зыфилорэм кызырэдильытэу, еджэн-едэлунхэр цызэхэщэгъа-гъэх.

Мы зигъо Iофтхъабзэм изэ-

хэщэн-гъэхъазырын фэгъэгъа-гъэр адэбз узхэм защыуэхумэ-гъэнымкIэ кабинетым ипаштэу, «сымаджэхэм я ЕджапI» зы-филорэм и Координаторэу (изе-гъэкIуакIоу) Ольга Неткачевар ары.

Уз дэгъуи, уз дахи хъурэп, узым уишъыпкъэ епхыплэнышъ, лъэныкIо пстэур кыдэплъы-тэзэ уелэзэныр апэрэ. Пстэ-уми апэ сымаджэхэр адэбз узхэм ябэныгъэнымкIэ слайд кыгъэлъэгъоным рагъэплъыгъэх.

Узым инэшанэхэр, цыфэу кызыуапIэрэр зэрэзэблихъу-рэр, хэкIыплэ-гъэхъужыкIэ амалэу щылэхэр къафалотагъэх, упчIэхэм джэуапхэр специа-листхэм кIаратыжыгъэх.

Шхын гъэнэфагъэу зишуагъэ кыкIощтыр пшIэным мэхъанэ иI.

Игъом ыкIи шхын тэрэз зэрамышхырым, макIэу зэрэзе-кIохэрэм лъэшэу зэрар хэти кыфехы. Цыфым, гухэкIми, нахъ ишIугъо хъоу, хахъо къэс, узыгъо зэфэшъхъафхэми нахъ зыкIагъэнафэ. Ари пшхырэр зэпкырыбгъэкIын, зыхэбгъэ-хъан зыкIыфаер, чIыплэрыс шхэныр пкышъонымкIэ лъэ-шэу гуао мэхъу.

Егъэлыгъэ пшхыгъэми, икIоу пшхыгъэр умыгъэфедэгъэми сы-дэуштэу кыпшIэштэ?

КъехыльэкIэу, хэмытIкIухъу,

фэмыгъэкIодыгъэу пкышъоным кыыханэрэр зэтэхъо, пэрыохъу мэхъу. Ахэм къахэкIэу гу-лъын-тфэ узхэр, диабетыр, адэбз узхэр, нэмыкIхэри къэхъых, хэужыныхъэх, хъурэри кызы-узхэрэм зэхамыфIпэу, цыфыби илъэс къэс арэлIыкIы. Мы пстэ-умэ япхыгъэу зэлэзэн-зэгъэшIэн-зэхэфын программэу «Школа пациентов с онкологическими заболеваниями» зыфилорэр гъэп-сыгъэ.

Узыгъо пэпчъ дзекIокIэ-шыкIэ ищыклагъ: шхынхэу еп-хыплэщтымкIи, гъэпсыкIэ-шы-кIэу пэгъохыщтымкIи. Тэрэ-зэу ушхэным, тэрэзэу зыб-гъэпсэфыным, витамин гъэнэ-фагъэу пкышъоным ищыкла-гъэхэр хэхъанхэм узыр зы-хэлъ клеткэхэм зыкIаукъэб-зынымкIэ мэхъанэшхо яI. Ахэр зымышIэрэ сымаджэм ыпкы-шъол узыр зыхэхъэгъэ клет-кэу хэлъхэм япчъагъэ хэхъо нахъ, хэкIырэп. Ау ищыклагъэр пкышъоным рахыплэ зыхъу-кIэ, узыми нахъ зелажэ. Ви-таминхэми уафэсакъын фае, башэу ахэр зызэлукIэки ягъэ кыкIо. Уцхэм узэрэшъошт шыкIэри, узэрэшхэшт хабзэ-ри, минеральнэ хэгъахъохэр зэрэбгъэфедэштхэри зэхэу-гыкIыгъэн фае. Джары кыю-лэзэрэ врачым уепхыгъэу, уепчIыжъэу, игъом уиуплэ-кIоу, узым изытет фэхъурэ зэхъокIыныгъэхэр (нахышIум е нахъ дэим тетэу) пшIэнхэр зыкIышIыклагъэр.

Врачыр уигъусэу узым лъэ-шэу упэуцужыныр ухъужы-нымкIэ апэрэ. Шхын лъэпкъ-хэм ащыщэу, анахъ о кып-шъхъапэштхэр бгъэфедэнхэ фае. Ушъхъагъу фэмышIэу спортым амал зэрилэу, мафэм сыхъат-ныкIом кыкIоцI упылын, узекIон фае. Уз дэгъу хъу-рэп, ау гъунэ зылыпфыжыкI-мэ, узыпылжыкIымэ ыкIи зэ-лэзэжыкIэ шапхъэхэр икIоу зэпхыплэхэмэ, узыр зэкIэкIо ыкIи мэкIоды.

Сымаджэхэм зэрамызакъор, медицинэ IофшIэхэу шIэныгъэ зылэкIэлэхэр ыкIи узым уп-шIуекIонымкIэ шыкIэхэр зы-шIэхэрэм зэдырагъаштэу зэдэлэзэхэмэ, кIыныгъор нахъ дэгъэзыгъошIу зэрэхъуштыр ЕджапIэм къащыфалотагъ.

МАМЫРЫКЪО
Нуриет.

Урысые программэм хэлэжъэщтых

Къэралыгъом щыпсэурэ цыфхэу сэкъатныгъэ зилэхэр адрэ пстэуми афэдэу обществэм хэтынхэр, ашъхъэ иIоф зэра-фэныр нахъ IэшIэх къащыхъуным фэшI Iофтхъэбзэ зэфэшъ-хъафыбэ хэбзэ кыулыкIушIэхэм агъэцакIэ, рахъухъэ. Ахэ-тых ахэм программэ хэушъхъафыкIыгъэхэу илъэс пчъагъэ-хэм ателытэгъэ IофшIэныр кызыщыгъэнэфагъэхэри.

Мары Адыгэ Республикэм шагъэхъазырыгъ «Доступная среда» зыфилорэ къэралыгъо программэу 2014 — 2015-рэ илъэххэм ателытагъэр. Мыщ фэдэ программэу 2011 — 2015-рэ илъэххэм Урысыем шагъэцэкIэнэу щытым респу-бликэр хэлэжъэным ар фытегъэпсыхъагъ. Республикэ про-граммэр агъэхъыгъ Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоныгъэмкIэ и Министерствэ, ар игъокIэ аштэмэ, гупчэм кыкIырэ мылькури кызыфагъэфедэзэ зэшIохыгъэным фэшI. Урысые программэр зэрагъэцакIэрэм лъыплъэрэ Ко-ординационнэ Советым республикэ программэм кыдыригъэ-штагъ. Ащ ыуж УФ-м IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхъоны-гъэмкIэ и Министерствэ унашъо ышIыгъ Адыгэ Республи-кэм ипрограммэу «Доступная среда» зыфилорэр 2014 — 2015-рэ илъэххэм гъэцэкIэгъэным фэшI мыльку кытIупщынэу. 2014-рэ илъэххэм къатIупщышт миллион 23-рэ Iэпэ-цыгъэ. Ау республикэми джаш фэдиз мыльку ащ хилъхъан фае. ЗэкIэмкIи 2014-рэ илъэххэм мы программэм игъэцэкIэн пэлуагъэхъанэу щыт сомэ миллион 59-рэ мин 725, 2-рэ.

Программэу зигугъу къэтшIырэм кыделъытэ сэкъатныгъэ зилэхэм яамалхэм транспортыр афытегъэпсыхъэгъэныр, спортым ыкIи физкультурэм ахэр нахыбэу апыщэгъэнхэр, гъэсэ-ныгъэм иучрежденихэм кIэлэцIыкIу псаухэм ягъусэу на-хыбэу адеджэу шIыгъэныр, нэмыкI Iофыгъохэри.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Зэфэхъысыжъхэр ашIыгъэх

БзэджэшIагъэхэр зэхафы-хэ зыхъукIэ хэбзэгъэу-цугъэу къэралыгъом илхэр зэрагъэцакIэрэм еп-хыгъэ Iофыгъоу кыуцухэрэм зыщатэгущыIэгъэхэ межведомственнэ конференцие мы мафэхэм АР-м и Апшъэрэ хыкум зычIэт унэм щыIагъ. Ар зэрищагъ АР-м ипрокурор шъхъалэу Василий Пословскэм.

Iофтхъабзэм хэлэжъагъэх АР-м хэгъэу кIоцI IофхэмкIэ иминистрэу Александр Речиц-кэр, следствиехэмкIэ комите-тым АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ илIыкIоу Наталья Бесчеровар, наркотикхэр зэрагъэзекIорэм лъыплъэрэ кыулыкIуым ипаштэ игуадзэу Евгений Олейнико-выр, щынэгъончъэнымкIэ къэ-ралыгъом и ГъэлорышIапIэ иот-делхэм япаштэхэр, нэмыкIхэри.

Пэублэ псалъэу Василий Пословскэм конференцием кыыишIыгъэм кызырэщы-хыгъэщыгъэмкIэ, 2013-рэ илъэ-сым имэзипшIы кыкIоцI пэ-шIорыгъэшъ зэхэфынхэр зы-шIыгъэ кыулыкIухэм хэбзэгъэ-уцугъэр гъогогъу 9649-рэ аукуагъэу прокурорхэм агъэ-унафыгъ. БлэкIыгъэ илъэххэм мыщ фэдэ иуахътэ егъэпша-гъэмэ, процент 1,8-кIэ ар нахъ макI.

IэнатIэ зылыгъ кыулыкIушIи 195-у дисциплинарнэ пшъэдэ-кIыжъ зэрагъэхъын фэгъэхэм ащыщэу 181-мэ жэрыIокIэ яхэ-укъоныгъэхэм аналэ тырара-гъэдзагъ. Ау ащ фэдэ шыкIэм IэнатIэ зылыгъхэм хэбзэгъэу-цугъэхэр зэраукохэрэр нахъ макIэ ымышIыштэу прокуро-рым ылытагъ. Ащ кыхэкIыкIэ къэлэ ыкIи район прокурор-хэм япшъэрэлыхэр икIоу агъэ-цэкIэнхэ, IэнатIэ зылыгъхэу хабзэу щылэр зыукъохэрэм яфэшъошэ пшъэдэкIыжъ ара-гъэхъын зэрэфаер прокурорым кылуагъ.

Джаш фэдэу прокурорхэм Iоф зыдашIэрэ тхылъхэм нахъ тэрэзэу адэлэжъэнхэу, ахэр кызыкIагъэкIоужынкIэ амылэ-кIынэу агъэхъазырхэзэ ашIынэу къафигъэпытагъ.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

НАРКОМАНИЕМ ПЭУЦУЖЫГЪЭНЫР

Ны-тыхэм яшIэ хэлъэу

Мыекъуапэ дэт гурыт еджапIэхэм ащыщ чIэс кIэлэеджэкIо 55-мэ, янэ-ятэхэр кызыррезэгъыгъэхэм тетэу, наркотикхэр агъэфедэхэмэ гъэунэфы-гъэным фэшI уплэкIун псынIэхэр афашIыгъэх. Ахэр зэрэкIохэрэм лъып-лъагъэх еджапIэм ипаштэ, психологыр, наркологическэ диспансерым иIофы-шIэхэр, наркополицейскэхэр. Кыхыгъэ-щыгъэн фае зыныбжъ имыкIугъэхэм янэ-ятэхэм яшIэ хэмылэу, ахэр ащ къемызэгъхэу уплэкIунхэр япшIылэнхэ узэрэфимытыр.

Къэлэ администрацием ипресс-кы-лыкIу кызырэтирэмкIэ, кIэлэеджа-

кIохэм наркотикхэр агъэфедэрэ-амыгъэ-федэрэр уплэкIугъэныр «пилотнэ» зы-фалорэ проектэу 2009-рэ илъэххэм кы-щэгъэжъагъэу ашIы. КIэлэеджакIохэмкIэ ащ зыпары кыныгъо хэлъэп. А про-ектым Iоф дашIэу заублагъэм кыкIоцI Мыекъуапэ иеджэпIи 7-мэ ачIэс кIэлэ-еджэкIо 500-м ехъумэ ащ фэдэ уплэ-кIунхэр акIугъэх, ау наркотик зыхэлъ веществохэр зыгъэфедэрэ ахэм къа-хагъэщыгъэп. Ари бгъэшIэгъонэу щы-тэп, сыда пIомэ наркотикхэм апы-щагъэхэр ежъ-ежырэу ащ фэдэ уплэ-кIунхэр арагъэкIунхэм кыезэгъыштхэу кызышIоIгъэшIыгъуай.

Пчъагъэхэм кызырагъэпIагъорэмкIэ, еджапIэхэм япшъэрэ классхэм, сту-дентхэм япроценти 10-м наркотикхэр агъэфедэх ыкIи ащ епхыгъэ бзэджэ-шIагъэхэм ахэщагъэхэ мэхъух. Арышъ, нахышIункIи хъун, ежъ ишIоигъоныгъэ емылтыгъэу, «группа риска» зыфало-хэрэм ахэхъэрэ ныбжыкIэхэм уплэ-кIунхэр чэзыу-чэзыоу ягъэшIыгъэныр. Сыда пIомэ сьд фэдэрэ уплэкIуни мыльку гъэнэфагъэ пэлэхъэ, арышъ, наркотикхэм апыщагъэ хъугъэкIэ зэ-гуцафэхэрэр, ащ фэдэ шынагъо нахъ зышъхъарытхэр а Iофтхъабзэхэм къа-хырагъэубытэхэмэ нахъ фэдэ кыхы-штэу бэмэ алытэ. Арэуштэу зыща-шырэ къэралыгъохэри щылэх.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Къуекъо Налбий и Илъэс фэгъэхьыгъ

Сэ кыхэзгъэщымэ сшоигъор Къуекъом итворчествэ еджаплэм ипрограммэ чыплэу щибутырэр зыфэдэр, ащ ипроизведение-хэм плуныгъэ кӀуачӀэу ахэлъыр кӀэлэеджакомэ апкырыхъа-нымкӀэ егъэджен шыкӀэ-амалэу бгъэфедэн плъэкӀыштхэм ащыщхэр арых.

Илъэс пшы пчъагъэрэ кӀэлэ-егъаджэу Ӏоф зэрэслагъэм амал кыситыгъ тхэкӀошхом итворчествэ сылбыплъэнэу, зэзгъэшлэнэу, зэхэсфынэу ыкӀи ныбжыкӀэхэр рысплунхэу. Я 6-рэ классым щызэрагъашӀэх усэхэу «Заор зэраукыгъэр», «Пелыуанхэр», «Сэпсэу сыбгъэ-лъэплагъэу» зыфилохэрэр. Усэу «Заор зэраукыгъэр» зыфилохэм мэхъэнэ шхъалэу илэр кӀэлэ-еджакомэ агурылонимкӀэ, темэм хэцгъэнхэмкӀэ мыщ фэдэ зэдэгущыӀэгъу урокым пэублэ фэхъурэр:

— «Заор зэраукыгъэр», ылуи усакӀом итхыгъэ шхъэ фишыгъ. Шъо сыдэуштэу кышъушыхъура: «Заор уукӀын плъэкӀышта?»

— Ары, плъэкӀышт, — кы-зэдало бэмэ.

— Хэта ар зыукӀын зылъэ-кыщтыр?

— Цыфыр ары.

— Сыдэуштэу ар уукӀын плъэкӀышта?

— ЗэкӀэми узэдэлэжымэ, узэгъусэмэ, ини цыкӀуи зы-пылъ Ӏофыр икӀоу ыгъэцакӀэмэ ары.

— Сыда ар зыкӀэуукӀын фаер? Сыда заор?

— Заор — машо, заор — хъадагъ, заор — жъалымыгъ, заор — зэрар, — кӀапчы кӀэлэеджакомэ.

А кӀауагъэхэр кӀэзыгъэ-шыпкӀэжыкӀэр гушыӀэжхэр агу кӀагъэкӀыжыкӀ, атхык, кӀары-кӀырэр кӀызэхафы. Ахэм ащыщхэр: жыбгъэ ужыр уае, зэо ужыр — хъадагъ; зэо уӀэгъэнчъэ хъуреп; щэм зэхэдз ышӀырӀ; заор лагъо, мамырныгъэр тхъагъо, нэмыкӀхэри. Мыщ фэдэ пэублэм ыуж усэм икӀеджэн-зэхэфын нахь псынӀкӀэ мэхъу.

Усэу «Пелыуанхэр» зыфило-рэм изэгъэшӀэгъум анахъэу тыналэ зытетын фаер мамыр-ныгъэ-зэгурьылонигъэу адыгэ чыгум илӀыр зыфэдэр, ар щыӀэныгъэм ылапсэу зэрэщы-тыр ӀепӀэсэныгъэ ин хэлъэу авторым кӀызэритыгъэр кӀэлэеджакомэ алыгъэлэсыгъэныр ары.

Усэу «Сэпсэу сыбгъэ-лъэплагъэу» зыфилохэм чыгум иоб-раз кышъытыгъ сатыр кӀэкӀ зауӀэкӀэ. Шулъэгъу кӀочӀэшхоу усакӀом ичӀыгу фырилэр зы-

Мы гушыӀэ шлагъохэр зие тхэкӀо-усэкӀо цӀэрылоу Къуекъо Налбий 2013-рэ илъэ-сыр зэрэфагъэхьыгъэр епэсыгъэ шыпкӀэ. МакӀеп ащ гушыӀэ фабэу фалуагъэр, зыу-кӀэгъу-зэхэгущыӀэ гукъэкӀыж дахэу фагъэшъошагъэр. ЗэкӀэми «тхъауегъэп-сэу» япӀоныр атефэ. Налбий непэ утегу-щыӀэмэ, неущ пщыгъупшэжырэмэ ащы-щеп, итворческэ кӀэн ыкӀуачӀэ муыхыж, псэ зыпыт гушыӀэхэр кытфигъэнагъэх, утегушыӀэ зэпытыгъэкӀи эмоциональнэ-эстетическэ кӀуачӀэу ахэлъыр псынӀкӀэчъ мычъэкъожым фэдэу уухыштэп.

«Чыгуи
огуи зэдытий»

фэдэр кызщитырэ чыплэхэр кӀэлэеджакомэ кыхатхыкӀы, кӀеджэх, яшӀошхэр кыралы-лӀэх.

Усэхэу «Сят», «Сонет», «Те-уцожь Цыгъо ыцӀэкӀэ» зыфи-лохэрэр я 7-рэ классым щызэ-рагъашӀэх. Тэу щымыӀэжъэу, кымышӀэжырэм иобраз усэу «Сят» зыфилохэм зэрэпхыры-щыгъэ шыкӀэм кӀэлэеджакомэ зыӀепэщэх. УпчӀэхэу авторым усэм щигъэуцухэрэм яджэуап-хэм кӀэлэеджакомэ ригъэгуп-шысэн амал зыдылыгъэу гъэ-сыгъэ. Художественнэ шыкӀэ-амалхэу ыгъэфедэгъэхэр — зэгъэпшэнхэр, метафорэхэр кыхагъэщых, атегушыӀэх.

Сонет зыфалорэр апэрэу зыцашӀэрэр усэу «СонеткӀэ» авторыр зеджагъэр ары. Ар адрэ усэмэ зэрэтекӀырэр еж кӀэлэеджакомэ агъэунэфы: сатырэ 14-у зэрэхъурэр, апэрэ строфитӀур сатырэ ппӀырыплӀэу, адритӀур щырыщэу зэрэхъурэм щэгъуазэх. Ащ фэдэ произве-дением гупшысэ куоу хэлъын фаер кызщытыгъэ аужырэ сатырхэр ежхэм кӀагъоты, кызэхафы.

Пшысэ-пӀесэу «Чыгуи огуи зэдытий» зыфилохэм кӀэлэеджа-комэ рольхэмкӀэ кӀеджэхэ зыхъукӀэ нахь гурылогъошӀу мэхъу, пшысэм изэхэфын агу етыгъэу кыхэлажъэх, драма-тургым пшысэ-пӀесэм гупшы-сэу хилъхъагъэр, образхэр

зыфэдэхэр кын кыащымыхъоу кызэхафык. КӀэух зэфэхы-сыжъэу кызфакомэ хэрэр мы гуп-шысэр ары: чыгуи огуи зэ-дытиемэ, ахэр щымыӀэмэ, щыӀэныгъэри кӀосэщтмэ, ахэм тафэсакъын, кӀэтыухъумэнхэ, шӀу плъэгъунхэ фай.

Адыгэмэ тхъамыкӀэгъошхоу кӀахъулапӀэгъэмэ ащыщ адыгэ чылэгъуабэ псычӀэгъэ зэрашы-гъэр. Ащ тхъамыкӀагъоу, зэ-мызэгъыныгъэу кыпыкӀыгъэхэр зэрэмымакӀэр кыщегъэлагъо драмэу «Псым ыхъырэ Ӏуашъх» зыфилоу я 8-рэ классым щызэ-рагъашӀэрэм. РольхэмкӀэ кы-зеджахэхэрэм драмэм зыцӀэ кырилохэ персонажхэр Ӏофым еплъыкӀэу фырялэмкӀэ куп-купэу зэрэгошъыгъэхэр кӀэлэеджакомэ псынӀкӀэу кӀагурэло.

Къуекъом ищыӀэныгъэ ыкӀи итворческэ гъогу нахь игъэ-кӀотыгъэу зыщызэрагъашӀэрэр я 11-рэ классыр ары. Мыщ щатегущыӀэх илирическэ усэ-хэм, кӀэлэцӀыкӀу литературэм, драматургием илахъэу ахэлъым, поэмэхэу «ФэкӀолым икӀашъу», «Теуцожь Цыгъу» зыфилохэрэм. Поэмэу «ФэкӀолым икӀашъу» зыфилохэм изэгъэшӀэгъум цы-фым идэхагъэрэ ишхъафит-ныгъэ кӀуачӀэрэ кыухъумэн-хэм зэрафӀалорышӀэрэр ныб-жыкӀэмэ кӀагурылоним фэшӀ кӀашъом идэхагъэрэ илӀэшы-гъэрэ кызщигъэлагъорэ чы-плэхэр кыхатхыкӀык кӀэлэ-

еджакомэ. Ахэм ащыщхэр: **А-енасын, о кӀэшыуакӀор, Машор пчӀэгум о кӀип-хъагъ!..**

Тыдэ кыкӀыгъа мы кӀэлэ-дышъэр,

ЛъэкъуитӀукӀэ кӀелуатэ лӀэшӀэгъумэ яхышъэ...

Бэ урокым щызэшӀопхын плъэкӀыштыр, кӀэуубытыштыр: щыӀэныгъэ кӀуачӀэу кӀашъом хэлъым уигъэшӀырэ гупшысэ-хэр, мэхъэнэ шхъалэу поэмэм пхырыщыгъэр, философскэ гупшысэу адыгэ кӀашъом идэ-хагъэ кӀэзыгъэлагъорэ са-тырхэм авторым арипхырэ зыфэдэр, нэмыкӀхэри.

Поэмэу «Теуцожь Цыгъу» зыфилохэм изэгъэшӀэгъум игъэкӀотыгъэу кӀэлэеджакомэ щытегушыӀэх ашуг цӀэрыло-м. ЯмышыкӀэ гъэпсыкӀэу поэмэм илэм (шхъэхэмкӀэ гошыгъэхэу цӀэхэр ялэх) гупшысэ лъапсэу произведением пкырылӀыр гъэунэфыгъэныр нахь псынӀкӀэ кӀешӀы: усакӀоу бэшлагъэу шылагъэмрэ непэрэмрэ япшъэ-рылӀхэр авторым кызэригъэ-лагъохэрэр ныбжыкӀэмэ агъэ-унэфын альэкӀы.

Еджаплэм ипрограммэ кы-дельтэ урокым щызэрэгъэ-шӀэрэ произведенийхэм анэ-мыкӀхэмэ кӀэлэеджакомэ еж-ежырэу яджэнхэу. А лъэны-кӀори рызэшӀопхынэу Налбий ӀофшӀэгъэхэ ил. Сабыхэр шӀу ыльэгъухэу, афэгумӀкӀэу, ащы-

гушӀукӀэу зэрэпсэугъэм ишы-хъат тхыльэу «Адыгабзэм фӀазэр» зыфилохэр. МыщкӀэ тхыльеджэ конференциеу сикӀэ-лэеджакомэ ялагъэм Налбий кызэрэхэлэжъэгъагъэр, тхы-лым зэрэтегушыӀагъэхэм ыгъэ-рзэагъэу гушӀо-щхыпэ макӀэр ынэгу кыкӀэщэу апашъхэ зэри-тыгъэр, гушыӀэ фабэу кӀарило-гъагъэхэр гукъэкӀыж дахэу кӀэнагъэх зэкӀэ хэлэжъагъэ-хэмкӀэ.

Тхыльэу «Адыгабзэм фӀа-зэр» зыфилохэр зымылӀэгъугъэ-хэм апае гушыӀэ заул. Мыр кӀэлэцӀыкӀумэ афэгъэхьыгъэмэ, зэкӀэми — цыкӀуми, ныбжы-кӀэми, нахыжыми апаеу плъы-тэн плъэкӀышт. Усэ закӀоп дэбгъотэщтыр. НэкӀубгъо пӀепчӀэ плӀоми хъунэу рубрикэхэр илэх: «Адыгэ хабзэм кӀемыкӀурэр», «Уиакъыл хэгъахъу», «Уигулы-тэ гъэчаны», «Къабзэу гушыӀэ», «Адыгэ Ӏэшлагъэхэр», «Сэмэр-кӀэу мэкӀэпчъхэр». Усэу кы-дэжъагъэхэр гурылогъошӀух, адыгэ шэн-хабзэхэм яхылапӀэгъэх, кӀэлэцӀыкӀумэ ягултытэ-шӀэныгъэ, абзэ хэзыгъэхъорэ закӀэх. КӀэкӀэу кӀэплон хъумэ, мэкӀэ кӀэбзэ ӀэтыгъэкӀэ тхылыр тхыгъэ, гъэсэпэтхыдэ бай дахэ кӀоцӀыль, акъыл зыхэпхын тхыль зэгъэкӀугъэ кӀэракӀ. Арышъ, мыр адыгэ унагъо пӀепчӀэ игъомылэ папкӀэу ыпашъхэ илӀын фаеу кысщэхъу.

Адыгэ хабзэр зыщыгъуп-шагъэу, зымыгъэцакӀэу щыӀэр бэ хъугъэ. ГухэкӀыр ахэм «еджэгъэ-гъэсагъэхэри» зэра-хэтхэр ары. Арышъ, адыгэ хаб-зэм кӀемыкӀухэу Къуекъом итхыль дӀэхэм ащыщхэр тыгу кӀэдгъэкӀыжынык: нахыжыым илӀэу умыгъэцакӀэныр; на-хыжыым игъогу зэпылчыныр, уанэ иджагъо пӀшӀэныр, уятэ уемыдӀэуныр, жъы хъугъэр изакъоу унэм ибгъэлъыныр, зиакӀыл имыкӀурэр нэкӀокогъу пӀшыныр, имыхъакъ цыфым теплъхъаныр, кӀоджэ шыхъаф умыкӀоныр, лыгъэнчъэу ущы-тыныр, пцӀы уусыныр, цыфым ыкӀыб лае щыплӀоныр, шъэфэу кыуауагъэр пӀотэжыныр, нэмыкӀхэри.

Бзэм изэгъэкӀлун, игъэпсын, игъэпытэн гъогу кӀыхъэ кын. Щытхъу хэлъэу а гъогум Къу-екъор кырыкӀуи лъэоенэ лъа-гэм теуцагъ. Къэнэжырэ а баиныгъэу кытфыщинагъэр дгъэлэплэнэу, зэдгъэшӀэнэу ары.

БЛЭГЪОЖЪ Мир.
Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэныгъэмкӀэ изаслужен-нэ ӀофышӀ.

ПСАУНЫГЪ

Бэу хэхъуагъэп

Адыгэ Республикэм псауныгъэр кӀэухъумэгъэнымкӀэ и Министерствэ тхъама-фэ кӀэс щызэфахысыжы пӀтхъу-лутхъур е гриппыр кӀаолагъэу тӀлэзаплӀэхэм кӀэкӀорэ пчъагъэр зыфӀэдыр. Ащ фэдэ ӀофшӀэныр Ӏоныгъом, бжыхъэм иапэрэ мазэ, рагъажъэ.

Министерствэм кытырэ пчъагъэхэм кызэрагъэлъа-гъорэмкӀэ, а мазэм кышъы-ублагъэу тыгъэгъазэм и 15-м нэс мы зэпахырэ узхэр кы-зэолагъэхэм япчъагъэ шапхъэ-хэм ашӀокыгъэп, нэмыкӀэу

кӀэплон хъумэ, эпидемием игугъу ашыгореп. ЕджаплӀэхэми, кӀэлэцӀыкӀу ыгыплӀэхэми зэфашыгъэ ахэтэп. Ары пакӀошъ, специалистхэм кызэрэха-гъэщырэмкӀэ, гриппыр джыри «кӀежъагъэгоп».

Икыгъэ тхъамафэм кыкӀоцӀ пӀтхъу-лутхъум ыгъэгумӀкӀэу республикэм илэзаплӀэхэм нэб-гырэ 571-рэ кӀаолагъ. Ащ ыпэрэ тхъамафэм ар процен-ти 4,9-кӀэ нахыб.

Бжыхъэ-кӀымэфэ лъэхъаным зэпахырэ узхэр жъугъэу цыф-хэм кӀамыолӀэнхэм фэшӀ вак-цинопрофилактикэр республикэм щырагъэкӀокыгъ, нэбгырэ мини 120-мэ (республикэм щыпсэ-урэм ипроцент 27,1-рэ) при-вивкэхэр афашыгъ. Арышъ, зэпахырэ узхэм агъэсымӀэд-жэ-щтхэм япчъагъэ лъэшэу зыкы-мылӀэтыштэу медицинэм илофы-шӀэхэр мэгугъэх.

ЖАКӀЭМЫКӀО Аминэт.

ПЭНЭШЬУ Сэфэр.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Фэтэрыбэу зэхэт унэм шыщ лахъхэу зэдагъэфедэхэрэм гъэцэкӀжьинышхохэр яшылӀгъэнхэм пае анахъ макӀэми ахъщэу атын фаер зыфӀэдызым ехыӀлагъ

Урысые Федерацием псӀэупӀэхэмкӀэ и Кодекс ия 156-рэ, ия 167-рэ статьяхэм адиштӀэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешӀы:**

1. Фэтэрыбэу зэхэт унэм шыщ лахъхэу зэдагъэфедэхэрэм гъэцэкӀжьинышхохэр яшылӀгъэнхэм пае 2014-рэ илъэсым мыщ фӀэдиз ахъщэ атынӀэу гъэнэфэгъэнӀэу:

1) фэтэрыбэу зэхэт унэхэу лифт зилӀхэм язы квадратнӀэ метрӀэ пае мазэм соми 5,3-рэ;

2) фэтэрыбэу зэхэт унэхэу лифт зимылӀхэм язы квадратнӀэ метрӀэ пае мазэм соми 4,1-рэ.

2. Ухэсыгъэнхэу:

1) фэтэрыбэу зэхэт унэм шыщ лахъхэу зэдагъэфедэхэрэм гъэцэкӀжьинышхохэр яшылӀгъэнхэмкӀэ анахъ макӀэми фӀэо-фашӀэу ыкӀи лӀфшӀӀӀнӀэу ишыкӀа-гъэхэр; взнос анахъ макӀэр зыфӀэдызыштыр агъэ-нафӀэ зыхъукӀӀ ахэм атефӀэщтыр кыдалытӀэ ыкӀи взнос анахъ макӀэр зыфӀэдызыштыр кыпкырыкӀхӀэзэ гъэцэкӀжьинышхохэр фондӀэу зэрагъӀэуӀрэм имылькӀу ахэм апӀэуагъахъӀэ, бюджетымкӀэ мылькӀу лӀпылӀгъӀоу кӀаратыштыр кыдалытӀэзэ, гуадзӀэу N 1-м диштӀэу;

2) фэтэрыбэу зэхэт унэм шыщ лахъхэу зэдагъэфедэхэрэм гъэцэкӀжьинышхохэр яшылӀгъэнхэмкӀэ списокэм хэхъэрэ фӀэо-фашӀэу ыкӀи лӀфшӀӀӀнӀэу пӀӀчӀ

уасӀэу тefӀэщтыр зыфӀэдызыр гуадзӀэу N 2-м диштӀэу.

3. Мы унашъор зэрагъӀэцӀкӀӀрэм Адыгэ Республикэм псӀэолӀгъӀынышхохэр, транспортымкӀэ, унӀэ-коммунальнӀэ, гъӀоу хъызмӀэтхэмкӀэ и МинистерствӀэ гъунӀэ лъифынӀэу.

4. ОфициальнӀэу кызыхаутырӀэ нӀуж мӀэфи 10 зытешӀӀкӀӀэ мы унашъом кӀуачӀӀэ илӀэ мӀэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрӀэу КЪУМПЫЛ Мурат

кӀ. МыекъуапӀэ, шӀкӀогъум и 21-рэ, 2013-рэ илъэс N 270

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумӀэгъэнымкӀэ и МинистерствӀэ иунашъу

Къэралыгъо фӀэо-фашӀэу «Адыгэ Республикэм испециалистхӀэу апшъэрэ, гурит медицинӀэ, фармацевт гъэсэныгъӀэ зилӀхэр аттестацие шӀыгъэнхэр» зыфилорӀэм игъӀэцӀкӀӀнӀэу пае административнӀэ регламентыр ухэсыгъэным ехыӀлагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым бӀэдзӀоуӀм и 12-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 138-р зытӀэтӀэу «Къэралыгъо пшъӀэрылӀхэм ягъӀэ-цӀкӀӀнӀэ административнӀэ регламентхӀэмрӀэ къэралыгъо фӀэо-фашӀӀхэм язэхӀӀӀнӀэ административнӀэ регламентхӀэмрӀэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзӀэ игъӀэцӀкӀӀкӀо кӀулыкӀухэм кызырӀэхыхӀхэрэм ыкӀи зэраухэсыхэрэм яхыӀлагъ» зыфилорӀэм диштӀэу **унашъо сӀшӀы:**

1. Къэралыгъо фӀэо-фашӀэу «Адыгэ Республикэм испециалистхӀэу апшъэрэ, гурит медицинӀэ,

фармацевт гъэсэныгъӀэ зилӀхэр аттестацие шӀыгъэнхэр» зыфилорӀэм игъӀэцӀкӀӀнӀэу административнӀэ регламентыр гуадзӀэм диштӀэу ухэсыгъэнӀэу.

2. Мы административнӀэ регламентыр Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумӀэгъэнымкӀэ и МинистерствӀэу официальнойнӀэ сайт кызыхъуӀыгъэнӀэу.

3. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумӀэгъэнымкӀэ и МинистерствӀэ 2010-рэ илъэсым гъӀтхӀӀӀм и 31-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 123-р зытӀэтӀэу «Къэралыгъо фӀэо-фашӀэу «Адыгэ Республикэм испециалистхӀэу апшъэрэ, гурит медицинӀэ, фармацевт гъэ-

сэныгъӀэ зилӀхэр аттестацие шӀыгъэнхэр» зыфилорӀэм игъӀэцӀкӀӀнӀэу административнӀэ регламентыр ухэсыгъэным ехыӀлагъ» зыфилорӀэм кӀуачӀӀэ имыӀӀжъӀэу лъытӀэгъэнӀэу.

4. Мы унашъор зэрагъӀэцӀкӀӀрэм Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумӀэгъэнымкӀэ иминистрӀэу иапӀэр гуадзӀэу Г. Н. Савенковам гъунӀэ лъифынӀэу.

МинистрӀэу МЭРӀТЫКЪО Рустем

кӀ. МыекъуапӀэ, шӀкӀогъум и 21-рэ, 2013-рэ илъэс N 1117

Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэ иунашъу

Къэралыгъо фӀэо-фашӀэу «Адыгэ Республикэм и ЛышъхъӀэщтыгъӀэм опсӀэуфӀӀӀэ мазӀэ къӀэс ахъщӀэ зэрӀратырӀэр» зыфилорӀэр гъӀэцӀкӀӀгъэнымкӀэ Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэ и АдминистративнӀэ регламент ухэсыгъэным ехыӀлагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ илъэсым шышъхъӀӀм и 5-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 176-р зытӀэтӀэу «Адыгэ Республикэм и ЛышъхъӀэщтыгъӀэм ыкӀи ащ иунагъо исхӀэу лӀф зышӀӀн зымылӀӀкыхӀхэрэм социальнӀэ гарантиехӀэр зэрарагъӀэ-гъотырӀэ шӀыкӀӀм ехыӀлагъ» зыфилорӀэм (Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъӀэуцугъӀэ зэхӀуӀгъӀӀгъэхэр, 2013, N 8), Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым бӀэдзӀоуӀм и 12-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 138-р зытӀэтӀэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзӀэ игъӀэцӀкӀӀкӀо кӀулыкӀухэм къэралыгъо пшъӀэрылӀхэм ягъӀэцӀкӀӀнӀэ административнӀэ регламентхӀэмрӀэ къэралыгъо фӀэо-фашӀӀхэм язэхӀӀӀнӀэ административнӀэ регламентхӀэмрӀэ кызырӀэхыхӀхэр ыкӀи зэраухэсырӀэ шӀыкӀӀм ехыӀлагъ» зыфилорӀэм (Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъӀэуцугъӀэ зэхӀуӀгъӀӀгъэхэр, 2011, N 7; 2013, N 2), Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым шӀкӀогъум и 12-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 218-р

зытӀэтӀэу «Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэу лӀфшӀӀӀнӀэу» зыфилорӀэм (Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъӀэуцугъӀэ зэхӀуӀгъӀӀгъэхэр, 2009, NN 11, 12; 2010, NN 1, 2, 4, 5, 9, 10, 11, 12; 2011, NN 2, 5, 7, 8, 10, 11, 12; 2013, N 1) адиштӀэу **унашъо сӀшӀы:**

1. Къэралыгъо фӀэо-фашӀэу «Адыгэ Республикэм и ЛышъхъӀэщтыгъӀэм опсӀэуфӀӀӀэ мазӀэ къӀэс ахъщӀэ зэрӀратырӀэр» зыфилорӀэр гъӀэцӀкӀӀгъэнымкӀэ Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэ и АдминистративнӀэ регламент гуадзӀэм диштӀэу ухэсыгъэнӀэу.

2. КъӀбар-правовой отделым ипӀӀӀӀ О.В. ДолголенкӀэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэу исайтрӀэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзӀэ игъӀэцӀкӀӀкӀо кӀулыкӀухэм яофициальнойнӀэ Интернет-сайтрӀэ кӀари-гъӀӀхъанӀэу:

— кыыхаутыным пае мы унашъор гъӀэзетхӀэу «СоветскӀэ АдыгеимрӀэ» «Адыгэ макъӀэмрӀэ» яредакцие, мазӀэ къӀэс кыдӀӀкырӀэ официальнойнӀэ тедзӀгъӀоу «Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъӀэуцугъӀэ зэхӀуӀгъӀӀгъэхэр» зыфилорӀэм алӀкӀигъӀӀхъанӀэу;

— Урысые Федерацием ишӀӀолъырхӀэм яшӀӀпхъӀэ правовой актхӀэм яфедеральнойнӀэ регистрӀэ хагъӀӀхъаным пае Урысые Федерацием юстициемкӀэ и МинистерствӀэу Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъӀорышӀӀӀӀӀӀ мы унашъор лӀкӀигъӀӀхъанӀэу.

3. Мы унашъор зэрагъӀэцӀкӀӀрэм министрӀэм игуадзӀэу Т. Н. Галактионовам гъунӀэ лъифынӀэу.

4. ОфициальнойнӀэу кызыхаутырӀэ нӀуж мӀэфи 10 зытешӀӀкӀӀэ мы унашъом кӀуачӀӀэ илӀэ мӀэхъу.

МинистрӀэу ОСМЭН Альберт

кӀ. МыекъуапӀэ, шӀкӀогъум и 27-рэ, 2013-рэ илъэс N 293

Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэ иунашъу

Къэралыгъо фӀэо-фашӀэу «БзылӀфыгъӀэ лъэрымыхъӀэхӀмрӀэ сабий кызыфӀӀхъуӀгъӀӀӀхӀмрӀэ ахъщӀэ лӀпылӀгъӀу афӀгъӀӀнӀэфӀгъӀӀнӀы ыкӀи ятыгъӀӀнӀы» зыфилорӀэр гъӀэцӀкӀӀгъэным пае Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэ и АдминистративнӀэ регламент зэхӀӀкыныгъӀӀхэр фӀшӀыгъэнхэм фӀгъӀӀхыгъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ илъэсым жъоныгъуакӀӀм и 16-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 105-р зытӀэтӀэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым бӀэдзӀоуӀм и 12-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 138-р зытӀэтӀэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзӀэ игъӀэцӀкӀӀкӀо кӀулыкӀухэм къэралыгъо пшъӀэрылӀхэм ягъӀэцӀкӀӀнӀэ административнӀэ регламентхӀэмрӀэ къэралыгъо фӀэо-фашӀӀхэм язэхӀӀӀнӀэ административнӀэ регламентхӀэмрӀэ кызырӀэхыхӀхэр ыкӀи зэраухэсырӀэ шӀыкӀӀм ехыӀлагъ» зыфилорӀэм зэхӀӀкыныгъӀӀхэр фӀшӀыгъэнхэм фӀгъӀӀхыгъ» зыфилорӀэм диштӀэу **унашъо сӀшӀы:**

1. Къэралыгъо фӀэо-фашӀэу «БзылӀфыгъӀэ лъэрымыхъӀэхӀмрӀэ сабий кызыфӀӀхъуӀгъӀӀӀхӀмрӀэ ахъщӀэ лӀпылӀгъӀу афӀгъӀӀнӀэфӀгъӀӀнӀы ыкӀи ятыгъӀӀнӀы» зыфилорӀэр

гъӀэцӀкӀӀгъэным пае Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэу и АдминистративнӀэ регламентӀэу Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэу 2012-рэ илъэсым мӀэкъуогъум и 28-м ышӀыгъӀэ унашъоу N 131-р зытӀэтӀымкӀэ аухэсыгъӀэм мы унашъом игуадзӀэу диштӀэу зэхӀӀкыныгъӀӀхэр фӀшӀыгъэнхӀэу.

2. КъӀбар-правовой отделым ипӀӀӀӀ О.В. ДолголенкӀэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм лӀфшӀӀӀнӀэу социальнӀэ хэхъоныгъӀэмрӀӀэ и МинистерствӀэу исайтрӀэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзӀэ игъӀэцӀкӀӀкӀо кӀулыкӀухэм яофициальнойнӀэ Интернет-сайтрӀэ кӀари-гъӀӀхъанӀэу:

— кыыхаутыным пае мы унашъор гъӀэзетхӀэу «Со-

ветскӀэ АдыгеимрӀэ» «Адыгэ макъӀэмрӀэ» яредакцие, мазӀэ къӀэс кыдӀӀкырӀэ официальнойнӀэ тедзӀгъӀоу «Адыгэ Республикэм ихӀӀбзӀгъӀэуцугъӀэ зэхӀуӀгъӀӀгъэхэр» зыфилорӀэм алӀкӀигъӀӀхъанӀэу;

— Урысые Федерацием ишӀӀолъырхӀэм яшӀӀпхъӀэ правовой актхӀэм яфедеральнойнӀэ регистрӀэ хагъӀӀхъаным пае Урысые Федерацием юстициемкӀэ и МинистерствӀэу Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъӀорышӀӀӀӀӀӀ мы унашъор лӀкӀигъӀӀхъанӀэу.

3. ОфициальнойнӀэу кызыхаутырӀэ нӀуж мӀэфи 10 зытешӀӀкӀӀэ мы унашъом кӀуачӀӀэ илӀэ мӀэхъу.

МинистрӀэу ОСМЭН Альберт

кӀ. МыекъуапӀэ, шӀкӀогъум и 28-рэ, 2013-рэ илъэс N 297

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Цыф куп гъэнэфагъэхэу Iэзэгъу уцхэм япхыгъэ социальнэ фэло-фэшIэ зэфэшъафхэр зылэкIэхъанхэм ифитыныгъэ зилэхэм лъэу тхылъхэр кызыралахыхэрэм, учетым зэрэхагъэуцохэрэм яхылаагъ» зыфилоу 2012-рэ илъэсым шышъхъэу и 27-м кыдэкIыгъэм зэхъокIыныгъэхэр ыкIи хэгъэхъоныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехылаагъ

ДжырэкIэ кIуачIэ зилэ хэбзэгъэуцугъэм диштэ-ным пае унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъоу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Цыф куп гъэнэфагъэхэу Iэзэгъу уцхэм япхыгъэ социальнэ фэло-фэшIэ зэфэшъафхэр зылэкIэхъанхэм ифитыныгъэ зилэхэм лъэу тхылъхэр кызыралахыхэрэм, учетым зэрэхагъэуцохэрэм яхылаагъ» зыфилоу 2012-рэ илъэсым шышъхъэу и 27-м кыдэкIыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхъуагъэхэр, 2012, N 8) мы

кыкIэлъыкIорэ зэхъокIыныгъэхэр ыкIи хэгъэхъоныгъэхэр фэшыгъэнхэм:

— Административнэ регламентым иа 1-рэ раздел ия 2-рэ абзац хэт гуцылэхэу «Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием иргражданхэм кыагъэхырэ тхылъхэм зэрахалпъэхэрэ шыкIэм ехылаагъ» зыфилоу тегъэпсыхыагъэу» зыфилохэрэр гуцылэхэу «Федеральнэ законэу тегъэпсыхыагъэу» зыфилохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэм;

— Административнэ регламентым ия 5.9-рэ пункт хэгъэкIыгъэнхэм;

— Административнэ регламентым ия 5.1-рэ пункт мыщ фэдэ къэуакIэ зилэ я 7-рэ подпунктыр хэгъэхъогъэнхэм;

«7) Министерствэу е пшъэдэкIыжъ зыхырэ гъэцэкIакоу къэралыгъо фэло-фашIэр къалэкIэзы-гъахэрэм палъэу шылар ымыукоу зыфэгъэзэгъэ Iофтхыабзэхэр зэшIуихынхэр».

2. Мы унашъор Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иофициальнэ сайт игъэхъэгъэнхэм.

3. Унашъом игъэцэкIэн зэрэкорэм иуплэкIун сшъхъэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу МЭРЭТЫКЪО Рустем

кь. Мыекъуапэ,
шэклогъум и 19, 2013-рэ илъэс
N 1106

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Урысые Федерацием ицIыфхэу Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм ащыщхэу джырэ технологием диштэрэ медицинэ Iэпылэгъу зэрэтыщтхэр кыыхахынхэр ыкIи ахэм ялэзэнхэр» зыфилоу ухэсыгъэным фэгъэхъыгъ

Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэло-фашIэхэр зэрэлэка-гъэхъащхэм ехылаагъ», Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 138-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкоу къулыкъухэм административнэ регламентхэр зэрэзэхъагъэуцохэрэ ыкIи зэрахъысхэрэ шыкIэм ехылаагъ», Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ фэгъэхъыгъэ Положениеу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ышIыгъэ унашъомкIэ аухэсыгъэм атегъэпсыхыагъэу унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ

и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Урысые Федерацием ицIыфхэу Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм ащыщхэу джырэ технологием диштэрэ медицинэ Iэпылэгъу зэрэтыщтхэр кыыхахынхэр ыкIи ахэм ялэзэнхэр» зыфилоу ухэсыгъэнхэм

2. Къэралыгъо фэло-фашIэу зыцIэ къетIуагъэмкIэ пшъэдэкIыжъ зыхыщтхэр:

1) Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ Iэзэн IофымкIэ иотдел — зыныбжъ икъугъэхэм ыкIи хэколагъэхэм япсауныгъэ гъэпытэгъэнымкIэ ыкIи ялэзэнхэмкIэ Iэпылэгъоу аратырэм епхыгъэ IофыгъохэмкIэ;

2) Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ

и Министерствэ иотделэу ныхэмрэ кIэлэцIыкIухэмрэ афэгъэзагъэм ипашэ — кIэлэцIыкIухэм медицинэ Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ.

3. Мы унашъор къэбар жъугъэм иамалхэм ыкIи АР-м псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иофициальнэ сайт кыыхагъэутыгъэнхэм.

4. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкорэм сэ сшъхъэкIэ сылыпIлэнхэм пшъэрыл зыфэсэшIыжъы.

Министрэм иапэрэ гуадзэу Г. Н. САВЕНКОВА

кь. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 9, 2013-рэ илъэс
N 1185

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икъэкIуапIэхэм къахагъэкIыгъэ медицинэ Iэпылэгъу зэрэтыщт сымаджэхэр кыыхахынхэр ыкIи Адыгэ Республикэм инэмыкI чIыпIэхэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ организациехэу арытхэм афэгъэкIогъэнхэр» зыфилоу Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ кызырэдильытэрэм тетэу ухэсыгъэным ехылаагъ

Федеральнэ законэу N 323-р зытетэу «Урысые Федерацием щыпсэхэрэ цIыфхэм япсауныгъэ икъэухъумэн зэрэзэхъагъэм ехылаагъ» зыфилоу 2011-рэ илъэсым шэклогъум и 21-м, Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэло-фашIэхэм яхылаагъ» зыфилоу 2010-рэ илъэсым бэдзэогъум и 27-м кыдэкIыгъэхэм атегъэпсыхыагъэу унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икъэкIуапIэхэм къахагъэкIыгъэ медицинэ Iэпылэгъу зэрэтыщт сымаджэхэр кыыхахынхэр ыкIи Адыгэ Республи-

кэм инэмыкI чIыпIэхэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ организациехэу арытхэм афэгъэкIогъэнхэр» зыфилоу Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ кызырэдильытэрэм тетэу ухэсыгъэнхэм.

2. Къэралыгъо фэло-фашIэу зыцIэ къетIуагъэмкIэ пшъэдэкIыжъ зыхыщтхэр:

1) Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ Iэзэн IофымкIэ иотдел — зыныбжъ икъугъэхэм ыкIи хэколагъэхэм япсауныгъэ гъэпытэгъэнымкIэ ыкIи ялэзэнхэмкIэ Iэпылэгъоу аратырэм епхыгъэ IофыгъохэмкIэ;

2) Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкIэ

и Министерствэ иотделэу ныхэмрэ кIэлэцIыкIухэмрэ афэгъэзагъэм ипашэ — кIэлэцIыкIухэм медицинэ Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ.

3. Мы унашъор къэбар жъугъэм иамалхэм ыкIи АР-м псауныгъэм икъэухъумэнкIэ и Министерствэ иофициальнэ сайт кыыхагъэутыгъэнхэм.

4. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкорэм сэ сшъхъэкIэ сылыпIлэнхэм пшъэрыл зыфэсэшIыжъы.

Министрэм иапэрэ гуадзэу Г. Н. САВЕНКОВА

кь. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 9, 2013-рэ илъэс
N 1186

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу къэралыгъо фэло-фашIэхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэгъэхъыгъэр — «Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу щытыгъэм Iоф зымышIэшъоу иунагъо исхэм мазэ къэс ахъщэ Iэпылэгъоу аратыщтым игъэнэфэнрэ ар зэралэкагъэхъащтымрэ» зыфилоу ухэсыгъэным ехылаагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 176-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу щытыгъэм Iоф зымышIэшъоу иунагъо исхэм мазэ къэс ахъщэ Iэпылэгъоу аратыщтым игъэнэфэнрэ ар зэралэкагъэхъащтымрэ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым шышъхъэу и 5-м, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 138-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкоу къулыкъухэм административнэ регламентхэр зэрэзэхъагъэуцохэрэ ыкIи зэрахъысхэрэ шыкIэм ехылаагъ» зыфилоу 2011-рэ илъэсым бэдзэогъум и 12-м, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 218-р зытетэу «Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Iофыгъохэр» зыфилоу 2009-рэ илъэсым шэклогъум и 12-м кыдэкIыгъэхэм атегъэпсыхыагъэу унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу къэралыгъо фэло-фашIэхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэгъэхъыгъэр — «Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу щытыгъэм Iоф зымышIэшъоу иунагъо исхэм мазэ къэс ахъщэ Iэпылэгъоу аратыщтым игъэнэфэнрэ ар зэралэкагъэхъащтымрэ» зыфилоу гуадзэм диштэу ухэсыгъэнхэм.

2. Къэбар-правовой отделым ипашэу О.В. Долголенкэм:

— Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкоу къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт мы унашъор къаригъэхъанхэм;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ кыдэкIырэ тхылъэу

«Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхъуагъэхэр» зыфилохэрэм кыыхауыным пае мы унашъор алэкигъэхъанхэм;

— Урысые Федерацием ишъолъырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным пае Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэлорышIаплэу Адыгэ Республикэм щылэм мы унашъор Iэкигъэхъанхэм.

3. Министрэм игуадзэу Т.Н. Галактионовам мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкорэр ыуплэкIунхэм пшъэрыл фэшыгъэнхэм.

4. Официальнэу кызыхауытэрэм ыуж мэфи 10 зытешIэкIэ мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Министрэу ОСМЭН Альберт

кь. Мыекъуапэ,
шэклогъум и 27-рэ, 2013-рэ илъэс
N 294

Дэгъоу зыфагъэхъазыры

Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ щыкӱштхэм афэгъэхъыгъэ юф-тхъабзэхэр Адыгэ Республикэм щызэхашщтых. Мы мафэхэм культурэм, спортым апысшагъэхэр пэшю-рыгъэш зэлукӱгъу-хэм ахэлажъэх.

Мэзаем и 3-м Олимпиадэм иджорэ Адыгеим кынагъэсышт. Ащ ипэгъокӱэу театрализованнэ зэхыхъэхэр тиреспубликэ щызэхашщтых, стадионым зэлукӱгъу гъэшлэгъон щыкӱшт. РСФСР-м культурэмкӱэ изаслуженнэ юфышӱэу, Пшызэ ыкӱи Адыгеим искусствэхэмкӱэ изаслуженнэ юфышӱэшхоу, Урысые Федерацием и Правительствэ ишлухафтынэу «Душа России» зыфиолрэр кызыфагъэшъошагъэу Къулэ Амэрбый япашэу студентхэм,

спортсменхэм Олимпиадэм зыфагъэхъазыры.

Шъо зэфэшхъафхэр зилэ быракъхэр агъэбыбатэхэзэ пчэгум кырахъэх. Ныбжыкӱэхэр нэгүшлэху тэлэгъух. Лъапкъ къашъохэри ансамблэхэм къашыштых. — Олимпиадэм культурэмкӱэ

ипрограммэ тыхэлэжъэшт, — ело Адыгэ къралыгъо университетым илъапкъ къэшъокӱо ансамблэу «Нартым» ихудожественнэ пашэу Шагудж Казбек. — Адыгэ къашъохэр къэтшыштых.

Студентхэр факультет зэфэшхъафхэм ащеджэх. Арэу щыт-

ми, псынклэу нэлусэ зэфэхъу-гъэх. Олимпиадэм фэгъэхъыгъэ юф-тхъабзэхэм зэрахэлажъэхэрэм рэгүшхох, Адыгэ Республикэм ищытху спортышхом шалэтын ямурад.

Сурэтым итыр: **Олимпиадэм зыфагъэхъазыры.**

ДЗЮДО. ЕВРОПЭМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Париж щыбэнэштхэр

Европэм испортклубхэм дзюдомкӱэ изэнэкъокъу тыгъэгъазэм и 20 — 21-м Францием щыкӱшт. Адыгэ Республикэм ихэшыпыкӱгъэ командэ тыгъуасэ Париж ежъагъ. Тиспортсменхэр, тренер-кӱэлэегъаджэхэр гъогу зыщытехъанхэм «Адыгэ макъэм» икорреспондент гущылэгъу афэхъугъ.

— Урысыем изэнэкъокъу тыхэлэжъи, яцэнэрэ чыплэр кышщыдэтхыгъ. Ащ ишлуагъкӱэ Францием тыклонэу фитыныгъэ тилэ хъугъэ, — къалуатэ Урысыем изаслуженнэ тренерэу Баджыдэ Вячеславрэ Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Бэстэ Сэлымрэ.

— **Клуб тхъапша Францием щызэлукӱштхэр?**

— Европэм иклуб 20-м нахъыбэ Париж щызэбэнышт.

— **Адыгеим испортклуб хэтэ хэтхэр?**

— Яонтэгъугъэхэм ялътыгъэу нэгъыри 10 алырэгъум щыбэнэшт. **Кг 66-рэ: Ордэн Андзаур, Делэкъэрэ Рустам; кг 73-рэ: Шъэоцӱкӱ Рустам, Чэтэ Заур; кг 81-рэ: Шъэоцӱкӱ Айдымыр, Тулпэрэ Айдымыр; кг 90-рэ: Никита Широбоков, Элмао Аббасов; кг 90-м къехъухэрэр: Мэлыщэ Ахьмэд, Хьакурынэ Хьазрэт.** Адыгэ къралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкӱэ и Институт идиректорэу Бгъошэ Айдымыр купым пэщэныгъэ дызэрихъащт.

Шъэоцӱкӱ зэшыхуэ Рустамрэ Айдымыррэ, Ордэн Андзаур, Тулпэрэ Айдымыр, нэмыкӱ бэнаклохэу тызылукагъэхэр Урысыем изэнэкъокъухэм, дунэе турнирхэм ахэлажъэх. Медальхэу, кубокхэу кыдахыгъэр макӱп. Дзюдомкӱэ тренер лэпӱасэу Беданэкӱо Рэмзан кызыэрэтилуагъэу, нэм ылъэгъурэр гум шъхӱапэ фэхъу. Шӱэжым, лъапкъ шэн-хабзэхэм афэгъэхъыгъэ зэхыхъэхэр тапэ-кӱи спортсменхэм афызэхашщтых.

— Тиспортсменхэмрэ тренерхэмрэ шэнышлэу афэхъугъ гъогу зыщытехъанхэм ыкӱи гъэхъагъэ ашӱыгъэу Мыекъуапэ кызагъэзэжырэм Кобл Якъубэ кыфызэлуахыгъэ музейм икӱэгъэлъэгъонхэм яплӱыхэр, — къалуатэ Бгъошэ Айдымыр. — Адыгеим спортымкӱэ иклубэу Францием клорэм Адыгэ Республикэм икъралыгъо быракъ зыдиштагъ. Тибэнаклохэр зэнэкъокъум фэхъазырых. Музейм зэлукӱгъоу щызэхэтсхагъэм тарихым хэхъэгъэ кърбар гъэшлэгъонхэр кышщытотагъэх.

Дзюдомкӱэ тибэнаклохэм Европэм изэнэкъокъу медальхэр кышхъынэу афэтэлэу.

Сурэтым итыр: **Адыгеим спортымкӱэ иклуб ибэнаклохэр.**

ГАНДБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЫР

Непэ аублэ

Урысые Федерацием гандболымкӱэ ибзылфыгъэ командэхэу апшъэрэ купым хэтхэм я IV-рэ къекӱокӱгъо тыгъэгъазэм и 19 — 21-м Мыекъуапэ щыкӱшт. Волгоград, Краснодар, Ростов-на-Дону, Мыекъуапэ якомандэхэр тикъалэ щешӱштхы.

Суперлигэм щызэнэкъокъухэрэм анэмыкӱхэу апшъэрэ купым хэтхэр арых Мыекъуапэ щытлэгъуштхэр. Непэ зэлукӱштхэр зэтэгъапшэх.

«Кубань-УОР» Краснодар — «Ростов-Дон-2» Ростов-на-Дону. «АГУ-Адыф-2» Мыекъуапэ — «Динамо-2» Волгоград. Тыгъэгъазэм и 20-м «Ростов-Дон-2»-м, тыгъэгъазэм и 21-м «Кубань-УОР»-м тикомандэ адешӱшт.

— Зэнэкъокъум сыхэлэжъэшт, — кытфелуатэ «АГУ-Адыфым» щешӱэрэ Юлия Куцеваловам. — Суперлигэм, апшъэрэ купым щыклорэ ешӱэгъухэр зэфэшхъафэу гъэпсыгъэх. Нахъ ныбжыкӱалохэр

арых апшъэрэ купым щызэнэкъокъухэрэр. Тиухъазырыныгъэ хэдгъэхъонымкӱэ апшъэрэ купым тызэрэщешӱэрэм ишлуагъэ кытэкӱы.

Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым ияцэнэрэ курс Юлия Куцеваловар шеджэ. Пшъашъэр ищыгъ, лъэпӱлаг. Къэлапчэм лэгуаор бэрэ дэзыдзэрэмэ ащыш. Тикомандэ итренирхэм афэраз. Спортышхомрэ щылэныгъэмрэ зэлхыгъэхэу елътэ. Мыекъопэ «Динамо-МГТУ»-р волейбол ешӱэ зыхъукӱэ игуапэу зэлукӱгъумэ яплӱы.

Сурэтым итыр: «АГУ-Адыфым» иешӱакоу Юлия Куцеваловар.

Нэклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТӱЛЪ Нурбий.

Зэхэзысшагъэр ыкӱи кыдэзыгъэкӱырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ юфхэмкӱэ, лӱкӱыб къралхэм ащыпсэурэ тильэпкыгъухэм адырӱа зэпхыныгъэхэмкӱэ ыкӱи кърбар жьугъэм иамалхэмкӱэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр: 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхӱалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкӱжъ зыхырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зысшаушыхъатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын юфхэмкӱэ, телерадиокъэтынхэмкӱэ ыкӱи зэлъы-лэсыкӱэ амалхэмкӱэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлюрышӱанӱ, зэраушыхъатыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зысшаушхытырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4000
Индексхэр 52161 52162
Зак. 4072

Хэутыным узщыкӱштхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зыщыкӱштхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхӱалэр **Дэргэ Тимур**

Редактор шъхӱалэм иапэрэ гуадзэр **Мэщӱлэкъо Саид**

Пшъэдэкӱжъ зыхырэ секретарыр **Нэшӱлэкъуй Заур**